

УДК 378:796.071.4:379.8

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-3.2>

Є. Н. Приступа

доктор педагогічних наук, професор,
ректор
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

О. В. Романчук

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри української та іноземних мов
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

М. В. Данилевич

доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри фітнесу та рекреації
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського

АВСТРИЙСЬКИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ІЗ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Стаття торкається компаративного дослідження австрійського досвіду професійної освіти педагогічних кадрів фізкультурно-спортивного профілю з огляду на запити української системи професійної освіти фахівців із фізичного виховання у віднаходженні перспективних траєкторій інтеграції в європейській освітній простір. Мета дослідження – проаналізувати особливості розвитку системи професійної підготовки фахівців із фізичного виховання в Австрії на різних історичних етапах її становлення. Для досягнення мети використовувався комплекс загальнонаукових (аналіз, синтез, узагальнення) та спеціально-історичних (історико-типологічний та історико-системний) методів дослідження. Представлено результати наукових розвідок відомих австрійських учених щодо критичного осмислення та об'єктивної оцінки суперечливих подій і явища в історії становлення й розвитку професійної освіти педагогічних кадрів фізкультурно-спортивного профілю в Австрії. На підставі аналізу їхніх праць відстежено якісні зміни в розвитку теорії і практики підготовки кадрів із фізичного виховання, зазначено прогресивні та регресивні тенденції у цьому процесі. Розкрито сучасний стан і перспективи удосконалення австрійської системи професійної підготовки майбутніх педагогів фізкультурно-спортивного профілю. Запропоновані австрійськими науковцями моделі і підходи до професійної освіти кадрового забезпечення галузі фізичного виховання дітей і молоді, ґрунтуючись на новітніх здобутках педагогічної науки, відображають складні і багаторівневі структури із низкою взаємопов'язаних компонентів (цільовий, функціональний, змістовий, організаційний та ін.), завдяки чому можна чітко уявити цілеспрямований процес формування професійної компетентності. Установлено, що австрійська історіографія проблеми становлення і розвитку системи професійної підготовки фахівців з фізичного виховання представлена чималою кількістю праць і публікацій. У них комплексно виділено різні аспекти педагогічної освіти за фізкультурно-спортивними спеціальностями, як в історичній ретроспективі, так і в умовах сучасності. Цей досвід є джерелом цінних ідей, конструктивних підходів, а також повчальних уроків для модернізації теорії і практики професійної підготовки кадрів з фізичного виховання в Україні.

Ключові слова: професійна освіта, історія, Австрія, фахівці з фізичного виховання.

Постановка проблеми. Дієвим інструментом здобуття нових ідей, продукування новаторських концепцій розбудови професійної освіти фахівців фізичного виховання і спорту є порівняльно-педагогічні дослідження. Вони дають змогу вийти за межі своєї педагогічної традиції, подивитися цілком з іншої перспективи на власні педагогічні теорії й освітні практики, що має неоціненне значення для кращого усвідомлення наявних у них прогалин і розроблення механізмів розв'язання відповідних науково-практичних проблем. Охопивши увагою

аналогічні науково-прикладні проблеми та явища, які відбуваються за кордоном, зокрема в Австрії, маємо змогу знайти резерви у підвищенні якості, ефективності вітчизняної педагогічної системи професійної підготовки фахівців у галузі фізичної культури і спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Система професійної підготовки педагогічних кадрів фізкультурного профілю були предметом активного наукового пошуку науковців впродовж багатьох років.

Серед масиву компаративних наукових студій особливо важливе значення для нашого дослідження мають праці з проблем педагогічної освіти за кордоном, зокрема ті, в яких висвітлюється австрійський досвід професійної підготовки педагогічних кадрів. Так, у працях Т. Кристопчук [1], М. М'яковського [2], Данилевич [3], Л. Пуховської [4], О. Романчук [5; 6], О. Сторонська [7] розглядаються історичні аспекти, сучасний стан та тенденції подальшого розвитку системи педагогічної освіти Австрії.

Вивчення австрійського досвіду професійної підготовки педагогічних кадрів здійснюється українськими вченими за цілою низкою критеріїв, серед яких – роль педагогічної освіти в контексті розвитку австрійської системи шкільництва, педагогічна освіта як складова частина національної системи освіти, структура і функції системи професійної підготовки педагогів, нормативно-правова основа функціонування системи педагогічної освіти, структура і сутність педагогічної системи профільних навчальних закладів, організація підготовки кваліфікованих кадрів освітньої галузі. Результати наукових пошуків автори використали у процесі окреслення пріоритетів удосконалення української системи професійної підготовки фахівців освітньої сфери та розробки рекомендаційних матеріалів, що спрямовують процес педагогічної освіти в Україні на випереджальний розвиток суспільства і шкільництва.

Мета дослідження – проаналізувати особливості розвитку системи професійної підготовки фахівців з фізичного виховання в Австрії на різних історичних етапах її становлення.

Для досягнення мети використовувався комплекс загальнонаукових (аналіз, синтез, узагальнення) та спеціально-історичних (історико-типологічний та історико-системний) методів дослідження.

Виклад основного матеріалу. Австрійська історіографія проблеми професійної підготовки кадрів із фізичного виховання на теренах країни бере початок ще з XVIII століття. Питання професійної підготовки фахівців із фізичного виховання розглядалися в ті часи переважно крізь призму проблем дитячого здоров'я, в контексті обґрунтування фізичної культури як важливого засобу повноцінного фізичного розвитку дітей. У результаті подальшого осмислення важливості і сутності цілеспрямованого фізичного виховання, його усвідомлення як фактора збереження і зміцнення дитячого здоров'я і розвитку, а відтак і утвердження як невід'ємного компонента шкільної освіти і виховання відомі австрійські вчені, зокрема В. Е. Мільде (V. Milde) [8], Л. Новаґ Л. (Nowag) [9], Ф.М. Фірталер (F. Vierthaler) [10], Й.П. Франк (J. Frank) [11] та ін. вказали згодом на необхідність якісної професійної підготовки фахівців у цій галузі педагогічної діяльності.

Наукові розвідки згаданих учених відображають доволі глибоку картину організації фізичного виховання дітей і молоді в означений історичний період, знайомлять із первісними формами його здійснення та їх часто негативними для дитячого здоров'я наслідками, що, власне, і стало могутнім поштовхом для науковців до переосмислення цього досвіду, спростування численних стереотипів, популяризації в освітянських і громадських колах нових, науково обґрунтованих підходів та актуалізації ідеї професійної підготовки фахівців у цій сфері. Їхні праці у процесі нашого дослідження стали цінним джерелом інформації щодо витоків системи підготовки кадрів у галузі фізичного виховання дітей і молоді, її первісних організаційних форм, структурних і змістово-методичних особливостей.

У наступні століття масштаби вивчення проблеми професійної освіти фахівців з фізичного виховання на теренах Австрії суттєво зростають. Посилення ролі фізичної культури і спорту у житті суспільства, розбудова системи шкільної фізкультурної освіти, розширення позашкільної спортивно-оздоровчої і фізкультурно-виховної роботи з дітьми і молоддю актуалізували проблеми кадрового забезпечення цих сфер діяльності, до розв'язання яких активно долучилися видатні австрійські вчені, насамперед Я. Павель (J. Pawel) [12], Г. Шпітци (H. Spitzzy) [13] та ін. У їхніх роботах вміщено багатий фактичний матеріал щодо теорії і практики фізичного виховання на межі XIX–XX століть, коли чи не вперше в історії австрійської педагогіки розкриваються гендерні аспекти фізичного виховання, особливості фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми із вадами розвитку, а відтак акцентується увага на змінах цієї сфери професійної діяльності та, відповідно, потребах модернізації тогочасної практики професійної підготовки її кадрового забезпечення.

Їхні праці дають широке наукове бачення процесу та обґрунтування важливості розгортання систематичного шкільного і позашкільного фізичного виховання дітей і молоді, осмислення поля практичної діяльності педагога цього профілю та його професійного образу, утвердження фахової підготовки майбутніх вчителів фізичної культури як окремого напрямку університетської педагогічної освіти. Цінність їхніх розвідок вбачаємо, насамперед, у висвітленні процесу становлення фізичного виховання як самостійного, рівноцінного іншим, напрямку педагогічної освіти з усіма труднощами і суперечностями його перебігу.

Помітне місце в австрійській історіографії проблеми професійної освіти фахівців із фізичного виховання першої половини XX століття займають напрацювання К. Гаульгофера (K. Gaulhofer) та М. Штрайхер (M. Streicher) [14; 15] – авторів унікальної концепції фізичного виховання дітей

і молоді, яка базується на ідеях реформаторської педагогіки та новітніх здобутках різних галузей науки – психології, біології, медицини і т. д. Ця концепція стала основою докорінного переосмислення процесу професійної підготовки кадрів із фізичного виховання, окреслення її прогалин і недоліків, визначення перспектив удосконалення.

У працях цих учених привертають увагу їхні міркування щодо принципів державної політики у сфері розбудови системи професійної підготовки педагогічних кадрів фізкультурного профілю, цінні рекомендації щодо її структури, змісту та організації, а також процедури державної атестації як механізму контролю її якості. Дослідження вигідно вирізняє висвітлення досвіду органічного поєднання теорії і практики професійної освіти педагогічних кадрів у процес практичної реалізації гуманістичної парадигми фізичного виховання, незаперечне визнання їх взаємозалежності і підпорядкованості єдиним принципам та ідеям, що декларуються гуманістичними філософськими, психологічними, педагогічними теоріями й доктринами. Згадані науковці спираються на системний підхід до дослідження теорії і практики професійної підготовки фахівців із фізичного виховання, презентують відповідний досвід у сукупності суспільних, культурних, освітніх тенденцій, науково-технічних здобутків.

Важливим джерелом інформації щодо подальшої розбудови системи професійної підготовки фахівців з фізичного виховання в Австрії стали праці А. Боймлера (A. Bäumler) [16], Е. Клінге (E. Klinge) [17], Е. Кріка (E. Krick) [18] та ін., що висвітлюють особливий період в історії освіти педагогічних кадрів фізкультурно-спортивного профілю на теренах країни, – період націонал-соціалізму, позначений небувалим злетом інтересу до спорту і фізичного виховання у суспільному житті та освіті, як важливих трансляторів ідеології цього політичного режиму та інструментів забезпечення здоров'я, сили і могутності нації.

У їхніх роботах представлено авторські інтерпретації тогочасних геополітичних умов та суспільно-політичних, економічних, військових тенденцій, що зумовлювали необхідність посилення фізичного виховання молодих поколінь; розкрито ідеї щодо його ефективної організації з урахуванням тогочасних реалій і пріоритетів. Зокрема, у їхніх розвідках знаходимо цікаві відомості про професійний образ учителя фізичного виховання та реалії його педагогічної діяльності в ті часи, ідеї щодо ролі і місця вчителя в ієрархії педагогічних кадрів Австрії, особливості тотальної перебудови австрійської системи професійної підготовки кадрового забезпечення галузі фізичного виховання дітей і молоді за взірцем Третього Райху та, очевидно, нівеляції попередніх здобутків і напрацювань у цій сфері.

Із подальшими тенденціями розвитку австрійської системи педагогічної фізкультурної освіти досить ґрунтовно знайомлять праці Г. Гроля (H. Groll) [19], Ф. Фетца (F. Fetz) [20], Е. Нідермана (E. Niedermann) [21] та ін., що зробили вагомий внесок у її розбудову у складні повоєнні десятиліття, в умовах дискредитації спорту і фізичної культури, індиферентності громадськості до проблем фізичного виховання внаслідок попередньої політизації, ідеологізації. Із їхніх робіт дізнаємося про наполегливі намагання подолання критичного, нігілістичного суспільства до фізичної культури і спорту, невтомні зусилля з очищення від ідеологічних нашарувань, спотворень професійного образу педагога цього профілю, про численні спроби відродження давніх традицій підготовки кадрів з фізичного виховання.

Праці авторів містять інформацію щодо денацифікації професійної освіти фахівців з фізичного виховання в Австрії, створення нової нормативної бази, розроблення і впровадження нових навчальних планів, програм. Запорукою ґрунтовних дослідницьких результатів і висновків учених стало органічне використання широкого комплексу теоретичних і методологічних підходів, передовсім історико-філософського, системно-структурного, структурно-функціонального. У їхніх наукових студіях чітко простежується міждисциплінарний підхід, що уможливив залучення матеріалів про професійну підготовку кадрових ресурсів сфери фізичного виховання з різних галузей науки – історії, соціології, філософії, педагогіки, психології, біології, фізіології, медицини.

Завдяки послідовній праці академічної спільноти з деполітизації спорту, фізичного виховання, переосмислення їх функцій і завдань в австрійській історіографії проблеми професійної освіти фахівців цього профілю подальших десятиліть ХХ століття на передній план виходять якісно нові питання, що переконливо доводять праці Г. Альтенберґера (H. Altenberger) [22], А. Готца (A. Hotz) [23], Ш. Грьосінґа (St. Größing) [24] та ін. У них йдеться про вдосконалення правової бази професійної підготовки педагогічних кадрів фізкультурно-спортивного профілю, впорядкування загальної структури системи та мережі освітніх закладів, модернізацію цілей і змісту освітнього процесу, впровадження новітніх педагогічних технологій.

Праці згаданих учених дають змогу сформулювати широке наукове уявлення про складну і динамічну систему професійної підготовки фахівців із фізичного виховання, що склалася в Австрії на кінець ХХ століття, як органічну єдність розмаїття структурних компонентів, починаючи від цілей та завершуючи інструментами контролю їх досягнення. Глибокий аналіз усіх складових частин процесу професійної освіти педагогічних кадрів у системі середньої професійної

та вищої освіти Австрії склав основу дослідницької діяльності авторів, а його результати стали підставою для ґрунтовних висновків, узагальнень і рекомендацій щодо подальшого розвитку професійної підготовки фахівців з фізичного виховання, даючи змогу досягнути закономірності цього процесу, оцінити динаміку, масштаби реформ.

Сучасна австрійська історіографія проблеми професійної підготовки педагогічних кадрів із фізичного виховання вирізняється як тематичним діапазоном, так і методологічною варіативністю. Значною чисельністю позначаються розвідки з історичної проблематики професійної освіти фахівців з фізичного виховання на теренах Австрії. У межах цього напрямку науково-педагогічних студій вчені (В. Брецінка (W. Brezinka) [25], Р. Мюльнер (R. Müllner) [26], В. Рекля (W. Recla) [27], Г. Штромаєр (H. Strohmeyer) [28]) фокусують увагу на різноманітних аспектах становлення австрійської системи підготовки кадрового забезпечення галузі фізичного виховання дітей і молоді, серед них – історичні передумови її виникнення, ґенеза її розвитку в різні історичні періоди, історія діяльності профільних освітніх закладів, внесок видатних австрійських вчених у розвиток теорії і практики професійної підготовки кадрів.

Наукові результати і висновки цієї групи досліджень забезпечені раціональним використанням широкої гамми науково-методологічних підходів, що дають змогу врахувати складність суспільних, політичних, економічних умов підготовки фахівців з фізичного виховання на теренах країни в різні історичні періоди, критично осмислити й об'єктивно оцінити часом суперечливі події і явища в історії становлення й розвитку професійної освіти педагогічних кадрів фізкультурно-спортивного профілю в Австрії. На підставі їх аналізу можна відстежити якісні зміни в розвитку теорії і практики підготовки кадрів з фізичного виховання, усвідомити прогресивні та регресивні тенденції в цьому процесі, що, своєю чергою, сприяє глибшому розумінню реалій сьогодення й перспектив майбутнього.

Доволі широким є також пласт наукової літератури щодо сучасного стану і перспектив удосконалення австрійської системи професійної підготовки майбутніх педагогів фізкультурно-спортивного профілю. У межах цієї дослідницької проблематики науковці (Г. Гайнтель (G. Heintel) [29], К. Граєр (K. Greier) [30], Ф. Едер (F. Eder) [31], К. Кляйнер (K. Kleiner) [32], Х. Кралер (Ch. Kraler) [33], Д. Фішер (D. Fischer) [34], М. Шратц (M. Schratz) [35] та ін.) зосереджують увагу навколо структурно-організаційних особливостей австрійської системи освіти фахівців з фізичного виховання, професійної компетентності сучасного вчителя спорту та шляхів її формування, змісту освіти, критеріїв його відбору і принципів структурування, організаційно-технологічних основ підготовки педагогічних кадрів.

Наукові студії цього напрямку презентують цікаві авторські ідеї і підходи щодо оцінки сучасного стану підготовки фахівців із фізичного виховання в Австрії, сформовані на основі застосування різнопланових джерел, емпіричних досліджень, осмислення їх у контексті новаторського світового досвіду в цій царині. Завдяки такій постановці дослідницьких проблем і завдань, застосуванню раціонально дібраної методології ці праці відображають сучасну цілісну картину змісту та організації процесу професійної підготовки фахівців з фізичного виховання в Австрії на різних ланках системи освіти, комплексно розкривають теоретичні і концептуальні підходи її модернізації відповідно до сучасних викликів. Запропоновані науковцями моделі і підходи до професійної освіти кадрового забезпечення галузі фізичного виховання дітей і молоді, ґрунтуючись на новітніх здобутках педагогічної науки, відображають складні і багаторівневі структури із низкою взаємопов'язаних компонентів (цільовий, функціональний, змістовий, організаційний та ін.), завдяки чому можна чітко уявити цілеспрямований процес формування професійної компетентності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Австрійська історіографія проблеми становлення і розвитку системи професійної підготовки фахівців з фізичного виховання представлена чималою кількістю праць і публікацій. У них комплексно виділено різні аспекти педагогічної освіти за фізкультурно-спортивними спеціальностями, як в історичній ретроспективі, так і в умовах сучасності. Цей досвід є джерелом цінних ідей, конструктивних підходів, а також повчальних уроків для модернізації теорії і практики професійної підготовки кадрів з фізичного виховання в Україні.

Актуальність компаративного дослідження австрійського досвіду професійної освіти педагогічних кадрів фізкультурно-спортивного профілю з огляду на запити української системи професійної освіти фахівців із фізичного виховання у віднаходженні перспективних траєкторій інтеграції в світовий та європейський освітній простір є незаперечною, і його результати та висновки можуть позиціонуватися як інструмент досягнення вітчизняною системою освіти світових стандартів якості професійної підготовки кадрового забезпечення галузі фізичного виховання і спорту.

Список використаної літератури:

1. Кристопчук Т.Є. Педагогічна освіта в країнах Європейського Союзу. Рівне : Волинські обереги, 2013. 484 с.
2. М'ясковський М.Є. Педагогічна освіта Австрії XIX – початку XX ст. : автореф. дис. ... канд. пед. наук; 13.00.01. Тернопіль, 2009. 20 с.

3. Данилевич М., Романчук О. Досвід підготовки фахівців з фізичного виховання і спорту у ВНЗ Німеччини. *Science and Life : Proceedings of Articles the International Scientific Conference*. (Czech Republic – Ukraine, 30 November 2017). Karlovy Vary – Kiev, 2017. P. 90–95.
4. Пуховська Л.П. Професійна підготовка вчителів у Західній Європі: спільність і розбіжності : монографія. Київ : Вища школа, 1997. 180 с.
5. Романчук О. Підготовка фахівців фізичного виховання і спорту до фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності з дітьми і молоддю в Австрії: теоретико-методологічний аспект : монографія. Львів : Галицька видавнича спілка, 2019. 434 с.
6. Romanchuk O. Background and Origins of Professional Training of Physical Education and sports Teachers in Austria. *Slavonic Pedagogical Studies Journal*. 2019. Vol. 8, is. 1. P. 1–12.
7. Сторонська О. Концептуальні та нормативно-правові засади реформування системи вищої педагогічної освіти в Австрії. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. Умань, 2019. Вип. 19. С. 118–125.
8. Milde V.E. Lehrbuch der allgemeinen Erziehungskunde. Wien : Kaulfuß u. Armbruster, 1811–1813. Band 1. 575 S.; Band 2. 389 S.
9. Nowag L. Grundsätze der physischen Erziehung des Menschen. Wien : Wallishausser, 1842. 274 S.
10. Vierthaler F.M. Entwurf der Schulerziehungskunde. Salzburg : Mayr, 1794. 109 S.
11. Frank J. P. System einer vollständigen medicinischen Polizey. Wien : Johann Thomas Edler von Trattner, 1780. Bd. 1. 634 S.
12. Pawel J. Die körperliche Erziehung der Jugend in Österreich. *Bericht über den I. Internationalen Kongress für Schul-Hygiene*. (Nürnberg, 4-9. April 1904). Nürnberg : Verlag von J.L. Schrag, 1904. S. 176–185.
13. Spitzky H. Die körperliche Erziehung des Kindes. Berlin ; Wien : Urban und Schwarzenberg, 1914. 416 S.
14. Gaulhofer K. Natürliches Turnen. Wien : Verlag für Jugend und Volk, 1930. B. 2. 226 S.
15. Gaulhofer K. Die neue Turnlehrerausbildung in Österreich. *Natürliches Turnen. Gesammelte Aufsätze*. Wien : Verlag für Jugend und Volk, 1927. S. 18–24.
16. Bäumlner A. Bildung und Gemeinschaft. Berlin : Junker und Dünnhaupt, 1942. 279 S.
17. Klinge E. Neubau der Leibeserziehung in der Schule. Berlin, Leipzig: Beltz, 1935. 43 S.
18. Krick E. Ist der Lehrberuf ein Weltanschauungsberuf? *Beiträge für Erziehung und Unterricht*. 1928. Jg. 4. Nr. 2. S. 1–22.
19. Groll H. Vom „Turnlehrerausbildungskurs“ zum „Institut für Leibeserziehung der Universität“.
20. Fetz F. Allgemeine Methodik der Leibesübungen. Limpert, 1971. 263 S.
21. Niedermann E. Vorschläge für eine zeitgemäße und zukunftsweisende Organisation des Universitätsstudiums der Leibeserziehung. Wien : Verlag der Universität Salzburg, 1971. 43 S.
22. Altenberger H. Zum Theorie-Praxis-Bezug in der SportlehrerInnenausbildung. *Das Theorie-Praxis-Gefüge in der Ausbildung von Sportlehrerinnen und Sportlehrern. Schriftenreihe der Eidgenössischen Sportschule Magglingen*. Magglingen : ESSM, 1993. S. 18–30.
23. Hotz A. Zum Theorie-Praxis-Gefüge in der Sportlehrerausbildung – Ein Thema mit Tradition und ohne Ende. *Theoriegeleitete Praxis in der Sportlehrerausbildung : Bericht von der ersten gemeinsamen Tagung der dvs, OeSG, SGS*. Sankt Augustin : Academia Verlag, 1993. S. 17–26.
24. Größing St. Spektrum der Sportdidaktik. Limpert, 1979. 375 S.
25. Brezinka W. Pädagogik in Österreich. *Die Geschichte des Faches an den Universitäten vom 18. bis zum Ende des 20. Jahrhunderts*. Wien : Verlag der ÖAW, 2000. B. 1. 1060 S.
26. Müllner R. Perspektiven der historischen Sport- und Bewegungskulturforschung. Wien : Lit Verlag, 2011. 380 S.
27. Recla W. Pioniere der Sportwissenschaft: Hans Groll – Josef Recla – Adalbert Slama. Purkersdorf : Hollinek 2005. 352 S.
28. Strohmeyer H. Die Geschichte der Erforschung des Phänomens «Leibeserziehung» in Österreich. *Zur Geschichte des österreichischen Bildungswesens. Probleme und Perspektive der Forschung*. Wien : Verlag der Österreichischen Akademie der Forschung, 1992. H. 25. S. 315–338.
29. Heintel G. Überlegungen zur Lehrerinnenausbildung an der Universität. *Schulheft*. 2000. Nr. 97. S. 154–161.
30. Greier K. Persönlichkeitsmerkmale und Kompetenzen von Sportlehrkräften und deren Einfluss auf die Motivation von Schülerinnen und Schülern. *Bewegung & Sport*. 2017. Nr. 1. S. 18–23.
31. Eder F. Die Ausbildung von Lehrerinnen und Lehrern in Österreich. *Innovative Ansätze in der Lehrerbildung im Ausland*. Münster : Waxmann, 2014. S. 150–165.
32. Kleiner K. Beobachtungen zur Entwicklung der Fachdidaktik als konstitutives Element universitärer Lehrerinnenausbildung am Beispiel FD Bewegung und Sport. *Bewegungserziehung*. 2011. Nr. 65(4). S. 24–29.
33. Kraler Ch. Das Selbstbild von Lehramtstudierenden zu Beginn ihres Studiums. *Gerechtigkeit und Effizienz im Bildungswesen. Unterricht*,

- Schulentwicklung, und Lehrerbildung als professionelle Handlungsfelder.* Wien : LIT Verlag GmbH & Co.KG, 2008. B. 6. S. 295–321.
34. Fischer D. Von der Geschlechterhierarchie zur Geschlechterdemokratie im und durch das Unterrichtsfach Leibesübungen (für Mädchen). *Schulheft.* 2000. Nr. 97. S. 85–109.
35. Schratz M. Lehrerinnen- und Lehrerbildung in Österreich. *Journal für Lehrerinnenbildung.* 2001. Vol. 1. S. 17–22.

Prystupa E., Romanchuk O., Danylevych M. Austrian experience of physical education teachers professional training

The article deals with a comparative research of Austrian experience of physical education and sports teachers professional training taking into account the demands of the Ukrainian ones. Ukrainian system of physical education and sport specialists professional training is in search of prospective ways to integrate into European education system. The purpose of the study is to analyze the features of the development of physical education specialists professional training system in Austria at different historical stages of its development. To achieve the goal, a set of general scientific (analysis, synthesis, generalization) and special-historical (historical-typological and historical-systemic) research methods was used. The results of scientific research of well-known Austrian scientists based on critical thinking and objective assessment of contradictory events and phenomena in the history of formation and development of physical education and sports teachers professional training system in Austria have been presented. Based on the analysis of the papers, qualitative changes in the development of the theory and practice of physical education specialists training have been traced, progressive and regressive tendencies have been described. The current state and prospects of Austrian system of physical education and sports teachers professional training have been revealed. The models and approaches to professional education of personnel in the field of physical education of children and youth proposed by Austrian scientists, based on the latest achievements of pedagogical science, reflect complex and multilevel structures with a number of interconnected components (target, functional, content, organizational, etc.). That is why it is possible to realize a purposeful process of professional competence formation. It has been established that the Austrian historiography of the problem of physical education and sport specialists formation and development was represented by a large number of papers and publications. They comprehensively identify various aspects of pedagogical process in physical education and sports, both in past and in modern circumstances. This experience is a source of valuable ideas, practical approaches, as well as important knowledge for the modernization of the theory and practice of physical education and sport specialists professional training in Ukraine

Key words: professional training, history, Austria, specialists in physical education.